

Gabriel Martín Roig

COMPLEET HANDBOEK
MODELTEKENEN

DELTAS

Inleiding 6

DE STUDIE VAN HET NAAKT 8

Het lichaam en zijn verhoudingen 10

Problemen met het tekenen van de figuur 12

Basisverhoudingen van het lichaam 14

Verhoudingen van de vrouwelijke figuur 18

Het kindermodel 20

Oude en zwaarlijvige figuren 22

Basisanatomie en synthese 24

Het hoofd en het gezicht 26

Het lichaam: de romp en de rug 28

De bovenste en onderste ledematen 30

De handen: structuur en schema 32

Het bekken: de heupen tekenen 34

De voeten: vorm en interne structuur 36

Inhouds- oppgave

HET OPBOUWEN VAN DE FIGUUR 38

Een goed geproportioneerde tekening 40

Het modulaire systeem: de afmetingen van het lichaam 42

Geometrie van het menselijk lichaam 44

De schematisering: structureren met eenvoudige vormen 46

De synthetische contour en de beheersing van de lijn 48

Het belang van de schets: een goede oefening 50

Lijnen en ritme in de figuur 52

Het interne ritme van de figuur 54

De expressieve lijn: de trek moduleren 56

Van vlekken naar vormen 58

DE HOUDING VAN DE FIGUUR: DE POSE 60

Analyse van de pose en het gebaar 62

- Het evenwicht van de pose 64
- Het gezichtspunt variëren 66
- De negatieve ruimte tekenen 68
- Manieren om de figuur te zien: open of gesloten 70
- De staande pose: de *contraposto* 72
- Zittende en liggende poses 74
- Pose en beweging: de expressieve lijn 76
- De verborgen delen van het lichaam tekenen 78
- Verkorting: het naakt in perspectief 80

LICHT EN SCHADUW IN DE FIGUUR 82

Tonale technieken 84

- De lichtinval op het naakt 86
- Synthese van de schaduwen en de tonale waarden 88
- De aanduiding van de waarden: volume creëren 90
- Volume-effecten 92
- Het clair-obscur: het absolute contrast 94

De geklede figuur 96

- Studie van de interne structuur van het lichaam 98
- Kleding en plooien: de textuureffecten 100
- De drapering: ritmes en plooien 102
- De figuur en zijn context 104

TEXTUREN EN EFFECTEN 106

Tekentechnieken 108

- Het sfeereffect in de tekening van de figuur 110
- Volume creëren met accenten 112
- Pentimenti* in de tekening 114
- Doezelen: de contour oplossen 116
- Witruimten openen met de kneedgom 118
- Expressieve lijnen: ritme en beweging 120
- De textuur van het hoofdhaar en lichaamshaar 122
- De kwaliteiten van de huid 124

STAP VOOR STAP 126

- Het naakt in houtskool: schematisering van de vormen 128
- Opbouwen met geometrische vormen 130
- Een staande figuur tekenen: de *contraposto* 132
- De figuur in verkort perspectief 134
- Opbouwen met vlekken 136
- Figuur met clair-obscur-effecten 138
- De mannelijke figuur: weergave tot aan het middel 140
- Het belang van contouren: de lijntekening 142
- De geklede figuur: texturen en plooien 144
- De figuur modelleren met sanguine en krijt 146
- Een naakt met lineaire trekken tekenen 148
- De modellering van de huidskleur 150
- Vrouw en kind op het strand 152
- Interieurscène met sfeereffect 154
- Figuurtekenen met zilverstift 156

Verklarende woordenlijst 158

de figuur als Artistiek doel

De kunstenaar die de menselijke figuur wil leren tekenen, moet zijn observatievermogen ontwikkelen en bereid zijn om te blijven oefenen, zelfs als zijn eerste tekeningen mislukken. Door de menselijke figuur regelmatig te observeren en te tekenen, zal hij geleidelijk aan een visueel geheugen ontwikkelen van de vormen, de lichaamstaal en de gezichtsuitdrukkingen van de figuur in verschillende situaties.

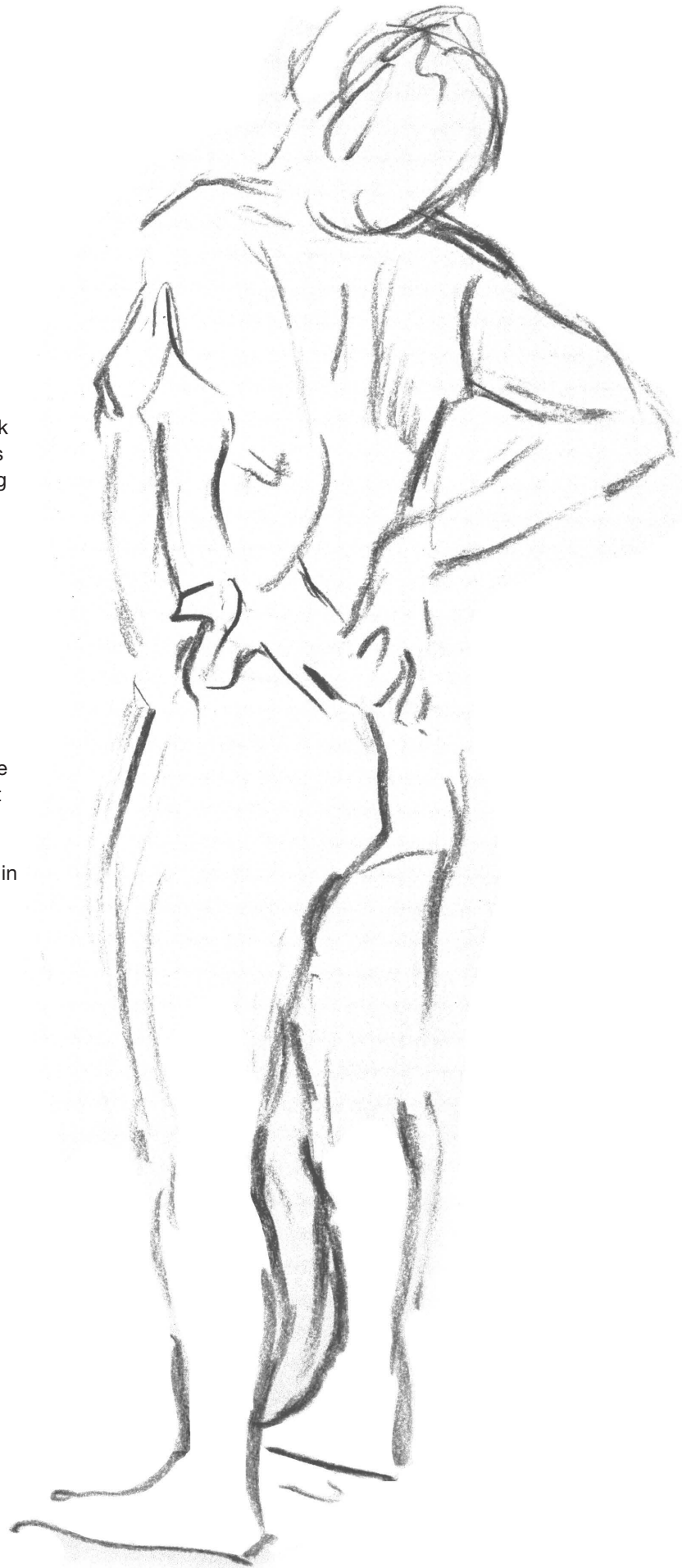

De populariteit die figuurtekenen in de loop van de geschiedenis heeft verworven, is reden genoeg om u te verdiepen in dit thema. Tekenen met de perfectie van de grote meesters kan moeilijk lijken omdat de weergave van de figuur technische uitdagingen inhoudt die zich niet voordoen bij andere artistieke genres. Om de menselijke figuur adequaat weer te geven, moet u alles wat u weet over tekenen in de praktijk brengen. U moet de verhoudingen tussen de lichaamsdelen exact weergeven en de volumes, de gewrichten, de vlakken en de spiermassa's correct tekenen. De uitdaging is hier dus veel groter dan bij elk ander onderwerp, omdat zowel de kunstenaar als de toeschouwer bijzonder goed vertrouwd zijn met de verhoudingen en de vormen van de menselijke figuur. In een figuurtekening is zelfs een kleine tekenfout onmiddellijk duidelijk. Veel kunstenaars die het tekenen van landschappen, stillevens of interieurs perfect onder de knie hebben, maken fouten wanneer ze zich wagen aan het modeltekenen. Ze hebben bijvoorbeeld de neiging om reliëfs en vormen te overdrijven, wat niet altijd aan een persoonlijke interpretatie kan worden toegeschreven, maar wel vaak aan de behoefte om tekortkomingen en onervarenheid in dit domein te verbergen.

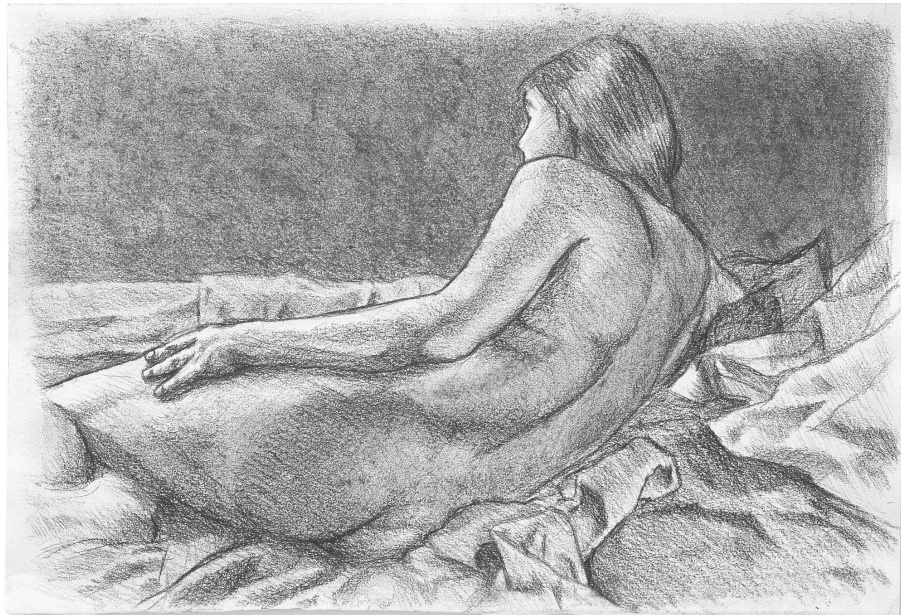
In dit boek laten we u zien dat figuurtekenen niet moeilijk hoeft te zijn. Wanneer u een aantal eenvoudige basisregels volgt en een reeks tips en technieken toepast, zult u vaststellen dat het mogelijk is om een naakt adequaat en snel weer te geven. De naaktfiguur is een ideaal onderwerp voor een grondige studie van de modellering van vormen en licht. Daarom is het bij het tekenen van een naakt lichaam niet alleen belangrijk dat u de fysieke kenmerken van het model, maar ook de kwaliteit van de belichting bestudeert. Licht speelt namelijk een belangrijke rol in het al dan niet benadrukken van de verschillende lichaamsdelen.

Deze vorm van tekenen verscherpt uw visuele perceptie en leert u om vormen behendig weer te geven. De menselijke figuur is een bijzonder suggestief en evocatief onderwerp dat u vanuit veel verschillende perspectieven en in diverse individuele stijlen kunt behandelen, zonder afbreuk te doen aan de essentie. Vanuit een academisch oogpunt is het tekenen van een naakt een uitstekende discipline voor de beginner, omdat het hem verplicht om aandacht te besteden aan de verhoudingen en hem leert om de organisch geordende vormen en volumes juist weer te geven. Vanuit een interpretatief oogpunt geeft het de beginner een bepaalde vrijheid in de behandeling van vormen en modelleringen.

het lichaam en zijn

MARTA BRU. NAAKT, 2002.
HOUTSKOOL EN ZWART KRIJTFOTLOOD.

V

erhoudingen

Om de studie

van de figuur

goed te introduceren, moet u eerst een aantal algemene proportieregels en nuttige referentiepunten bepalen die u in staat zullen stellen om elke figuur te tekenen, op basis van een systeem van proporties dat overeenkomt met een reëel beeld van de menselijke figuur. Proportie is het evenwicht van de afmetingen dat de harmonie tussen objecten bepaalt – in dit geval: tussen de verschillende delen van het lichaam. Hoewel de kunstenaar tegenwoordig de artistieke vrijheid heeft om persoonlijke stilistische keuzen te maken, kan een beginnende schilder beter eerst een aantal regels naleven die hem zullen helpen om een goed geproportioneerde figuur te tekenen.

Problemen met het tekenen van de figuur

Het leren tekenen van de menselijke figuur, naakt of gekleed, is misschien wel het hoogste doel van elke schilder in elke periode. Het naakt is het mooiste en meeste complexe thema dat u kunt behandelen en het wordt vaak beschouwd als de grootste uitdaging van een tekenaar. Toch is het tekenen van een naakt minder moeilijk dan het tekenen van een portret, omdat u bij de weergave van een naaktfiguur minder hoeft te letten op de details in de gezichtsexpressie.

PROBLEMEN MET DE WEERGAVE VAN DE MENSELIJKE FIGUUR

De kunstenaar die het menselijk lichaam wil tekenen, moet al zijn talenten benutten om de vormen en volumes weer te geven. Dit thema verplicht u om al uw artistieke vaardigheden in de praktijk te brengen: u moet de ledematen in de juiste verhouding tot het gehele lichaam tekenen en volumes, gewrichten, vlakken en eenvoudige en meer complexe vormen zorgvuldig weergeven. Wie in staat is om de menselijke figuur accuraat te tekenen, kan zonder enige twijfel elk ander artistiek thema aan, hoe moeilijk dat misschien ook lijkt.

Om de figuur te begrijpen, moet u eerst zijn innerlijke structuur vatten. Observeer daarom en probeer af te leiden wat er onder elke pose schuilgaat.

Synthese, of het herleiden van vormen tot hun essentie, is cruciaal voor een goede tekening.